

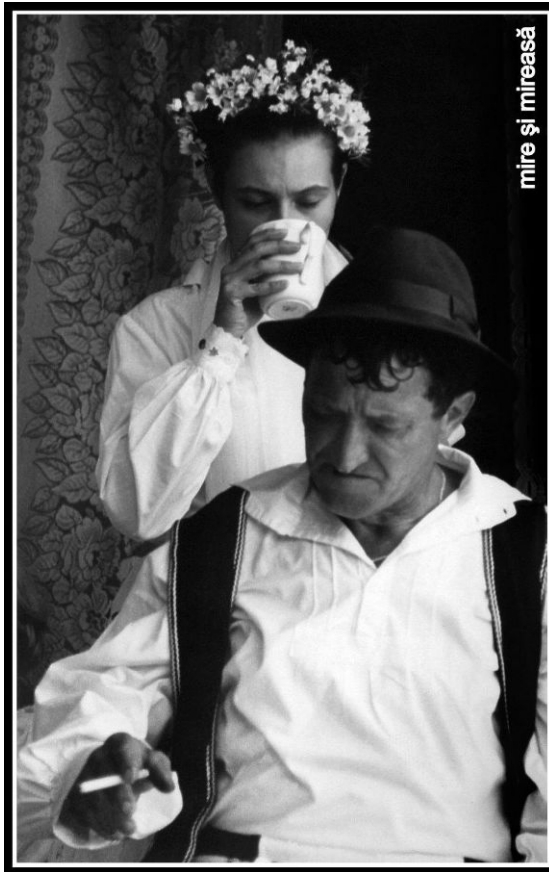
Matei Bîtea
Hai să ardem școala!

Timișoara – 2006 – Editura Marineasa

ISBN: 973-631-274-7

Coperta: fotografii de Matei Bîtea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BÎTEA, MATEI

Hai să ardem școala! / Matei Bîtea. - Timișoara : Editura
Marineasa, 2006

ISBN 973-631-274-7

Matei Bîtea

Hai să ardem școala!

Editura Marineasa – Timișoara – 2006
scrise între 1995 și 2005; selecție sentimentală

Cuprins

Hai să ardem școala!.....	1
I.....	7
Cuvântul autorului.....	7
Flacăra.....	9
Curriculum vitae.....	9
II.....	12
Accidentul.....	12
O seară cu Basista și Regele Pădurii.....	13
Casa muzeu al satului.....	13
Ce vrei tu să faci, Dușane?.....	14
Grajd pentru români.....	16
Boschi, Boschi, Boschi!.....	18
Badea Petru și tractorul.....	20
Briciul țigănesc.....	23
Legendele de la „Piatra Scrisă”.....	25
Fulgerul arată locul.....	25
Schitul, în fiecare zi a lui.....	26
Târgul muzicanților.....	29
Comunisme de la Mina Anina.....	31
O lecție de jurnalism cum nu recomand nimănui.....	31
Reportaj comunist, despre mineri.....	33
Rugă pentru oamenii săraci.....	35
Povești la gura sobei, cu viței,.....	37
iezi, bribeți și frătuți.....	37
Banatul construit la negru.....	39
Pe Caraș, pe Gârliște în sus.....	41
Vară de Crivina.....	43
Cântarea României.....	43
Guma de șters.....	44
Coloniștii sfârșitului.....	45
Iarnă de Crivina.....	47
Vremea melcilor.....	47
Oamenii de la bloc.....	48
Acasă la director.....	48
Crivina – orașul flotanților.....	49
Baba Anuica.....	50
Statul forțează recuperarea datoriilor!.....	52
Deasupra de Reșița.....	54
Geneza.....	54
Livada fermecată.....	54

Vietățile.....	56
Principiile lui Dan Osman.....	56
Grijile de acum.....	57
Pe Valea Rudăriei - Povestea Almăjului.....	58
Cum se jefuiește o pasăre măiastră.....	60
Vizită printre lacrimi.....	60
În loc de final.....	62
Sfârșit de iarnă, la Teregova.....	63
Vânătorul de fluier și tămîie.....	63
Țuica de pe drum.....	64
Vin oltenii.....	64
Cărbunarii, în fășanc.....	66
Acasă la broscari.....	68
Garajul de capre sau viața de la început.....	70
Pescari, sat binecuvântat.....	72
Călătorie prin poveștile Nerei și ale Beușniței.....	74
Beiul și Beușnița.....	74
La Damian și la Vogiu.....	75
Lacul Dracului.....	76
Ruga slovacilor de la Scăiuș.....	78
Streptease printre mineri.....	79
Confesiune.....	79
Între trecut și viitor.....	79
„Noi suntem dansatoare, nu stripteuze!”.....	80
Condițiile de lucru.....	80
Moșul fără dinți.....	81
Surprize, surprize – varianta rusească.....	82
Povestiri din tren.....	83
După 12 ani.....	83
Trenul cu țărani.....	83
Cel care a luat Paștele.....	84
Miros românesc cu aromă sârbească.....	86
Filierea iugoslavă.....	86
Muncește românește și vorbește sârbește.....	88
Cum te faci om.....	89
Week-end la Cărbunari.....	91
Dimineață la Știnăpări.....	91
Pepsi pentru pompagii.....	91
Giani, șomer de lux.....	92
La birt, faptul divers.....	93
Duminica botezului și-a nunții.....	93
Hai să ardem școala!.....	95
Ziua Margaretei, la umbra liliacului absent.....	96

Ocna de Fier - între forțele binelui și ale răului.....	98
Descriere sumară.....	98
Un Proteus de fier.....	98
Mirosul de Austria.....	100
Fantasmagorie.....	101
Noapți de școală specială.....	102
Handicapul lui Dumnezeu.....	102
Handicapul femeilor.....	103
Handicapația.....	104
Clopoțele lui Dușan.....	105
Întoarcerea la poezie.....	105
Povești pentru copii mari.....	106
Invitație la Moniom.....	107
Balul Ionilor.....	108
Alergând după colinde,.....	110
o fantastică întâmplare.....	110
Nesfințitele împlinesc dorințe.....	110
Obiceiuri.....	111
Necesara întâmplare.....	112
Nedee românească, în Banatul de la sârbi!.....	114
O fantastică întâlnire.....	114
Cercetarea neamului și a horei.....	116
III.....	118
Amintirile timpului.....	118
***.....	120
***.....	122
***.....	124
***.....	127
***.....	129
***.....	134
***.....	137

I

Cuvântul autorului

Am scris, până acum, vreo patru cărți. N-am publicat niciuna, le-am aruncat pe toate la gunoi. Așa că, se naște, firesc, întrebarea: de ce naiba mă încăpățânez să scriu? Răspund: nu știu, mai ales că eu mă consider fotograf! Prima oară, când am început să aștern cuvinte pe hârtie, s-a terminat prost. Cu ceartă și scandal. Lucram la Baia Mare și, trebuie să spun, mă săturasem să comand la țigani și țărani, numai de ăștia erau în schimbul pe care îl conduceam. Nu că aș fi avut ceva împotriva lor, dar eram convins că nu-i interesează munca, iar eu, atunci, eram al naibii de încăpățânat să muncesc cât mai bine. Îmi doream să observe cineva că îmi fac treaba, că sunt bun în ceea ce fac. Să ajung, astfel, cineva. Pentru că promisesem tatei, când era pe patul de moarte, că va fi mândru de mine.

Renunșasem, însă, la ideea de a deveni cineva prin profesia pe care, vrând-nevrând, mi-am ales-o. Așa că, hotărâsem să mă apuc de scris. Nici acum nu știu de ce tocmai de scris. Poate, pentru că soacră-mea de atunci, în casa căreia locuiam, îmi interzisese să mai prelucrez fotografiile în apartamentul ei. Mda, îmi aduc aminte... Îmi făcusem un laborator într-un dulap, unde lucram când se lăsa întunericul. Câștigam un ban în plus, făceam fotografiile, îmi plăcea al naibii de mult!

Rămas fără o ocupație care să mă atragă, de serviciu îmi păsa din ce în ce mai puțin, v-am spus mai sus de ce, mi-am zis că imaginația mea se poate dezvolta în scris. Am împrumutat, așadar, o mașină de scris, de la o cunoștință. Am început să țâcăn toată ziua, când aveam timp liber. Până într-o zi când, nevastă-mea, furioasă, a luat mașina de scris și a dat cu ea de pământ. Au sărit literele și s-au încălecat mecanismele. M-am chinuit destul să o repun, cât de cât, în stare de funcțiune. Nu reușisem însă pe deplin, așa că am dus-o la reparat. Apoi, am înapoiat-o proprietarului. Acestea au fost primele momente ale mele de așa-zis scriitor. Ce a urmat acestei întâmplări este neesențial, sau n-are rost să povestesc acum.

Este cazul să spun că, dacă faptul că pot scrie a fost doar în închipuirea mea, prima încurajare, prima confirmare dacă vreți, a fost când m-am angajat la *Timpul*. Mircea Cavadia a fost cel care mi-a dat brânci. Metaforic vorbind, el mi-a pus pixul în mână. Îl iubesc, dar îl și urăsc. Îl urăsc pentru că, de câte ori îi dădeam un text, mi-l corecta de mă enerva. Rebelul din mine nu suporta ideea că

altcineva era mai bun ca mine. Nu suport nici acum. Dar, lăsând ura la o parte, de la el am învățat o groază de chestii. Am învățat că trebuie să ai autocontrol când așterni ceva pe hârtie. Trebuie să ai, dar eu nu am. Și nici nu cred că voi avea vreodată. Scriu fără să-mi pese de vreo regulă. Le dau dracului de reguli! Scriu tot ce simt. Nu știu de ce, cred că este important ceea ce simt eu!

Un alt moment, foarte important și el în devenirea mea, a fost când, amețit de băutură, supărat pe Dorina Sgaverdea de la *Timpul* că mi-a desființat rubrica mea din ziar, i-am scris lui Alex Ștefănescu, pe atunci la *Flacăra*. Eram într-un bar din Moldova Nouă, unde încercam să aflu mai multe despre embargou. Atunci, într-o bombă nenorocită, alături de bidonari și bețivi, am scris, cred eu, primul meu reportaj adevărat: *Pescari, sat binecuvântat*. L-am trimis lui Alex, pe care nu l-am văzut în viața mea, decât la televizor. Mi l-a publicat imediat. Văzând revista, au fost primele mele momente de fericire adevărată.

Așa a intrat scrisul în mine.

Hai să ardem școala!

Sat Cârnecea, județ Caraș-Severin, pe la ora prânzului. Căutam școala și m-au îndrumat doi oameni: „o să vezi mata, acolo unde se lucrează!“ Cred că și-au râs de mine, am găsit cinci copii și două femei care tăiau lemne. Programul s-a terminat, învățătoarea plecase.

Clădirea e lunguiață, din cărămidă, tot aici e și Căminul Cultural. N-are acoperiș decât în parte. Într-o singură încăpere se pot ține lecțiile. „O fată tânără, cu facultate“ predă la 23 de elevi, împărțiți în clasa întâi și a doua. Cele două mame se țin după mine, îmi arată spărtura sobei. „Așa învață copiii noștri, când focul e aprins se stă aici ca într-un coș!“ Zidurile au crăpături. Pe timp de ploaie, micuții se strâng unul într-altul, să nu se ude. De puțin timp a fost mutată tabla, să nu contribuie prin greutatea ei la prăbușirea peretelui. Dar și unde a fost pusă acum sunt fisuri, degetele pot intra sub tencuială. Numai că acolo ocrotește Dumnezeu, o icoană cu Fecioara și Pruncul stă agățată într-un cui plăpând. De aceea nu va cădea peretele.

Mirosul de mucegai gonește, ies pe „coridor“. Afară plouă ușor, mă protejează doar grinzile podului dezvelit. Intru pe o ușă fără ușă. „Și aici e clasă, dar n-are tavan“, mi se spune. În dreapta, peretele sălii unde am fost. Dacă-ți pui mintea, din zid se pot scoate cărămizi. Mâna ți-ar ajunge dincolo și, cu puțină orientare, ai putea șterge data scrisă cu creta pe tablă: 6 decembrie 1995.

În Cămin nu m-am uitat prea mult. De groază și de-ntuneric. Plec, printre bănci de școlari, una peste alta, scânduri, țigle și lucruri la care eu nu le știu rostul. Apare un moș cu topor în mână. Zice despre școală. „De doi ani stă așa, distrucată. Da' acu-i gata, până-n primăvară nu mai rămâne nimic, ascultă-mă că mi-s bătrân!“ Își amintește, parcă ar spune povești la nepoți. „Or venit meșteri, cu scule și lemnărai, or dărâmat putregaiu. Da nu'ș'ce-o fi cu ei, nu i-am mai văzut...“

Femeile și-au reluat ocupația, lemne pentru foc. Taie cu joagărul. Mă uit mai bine și, nu știu de ce, am impresia, taie lemnele cu care ar fi trebuit să se facă acoperișul. Mi-e jenă să întreb. Însă primesc un răspuns la întrebarea mea nepusă. O mamă, cu batic roșu în cap, îmi spune: „e pentru copii, de baremi căldură să aibă!“

Matei Bîtea – www.fotomat.ro – salut@fotomat.ro